

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI MOLDOVA ȘI BUCOVINA

HARTA 5

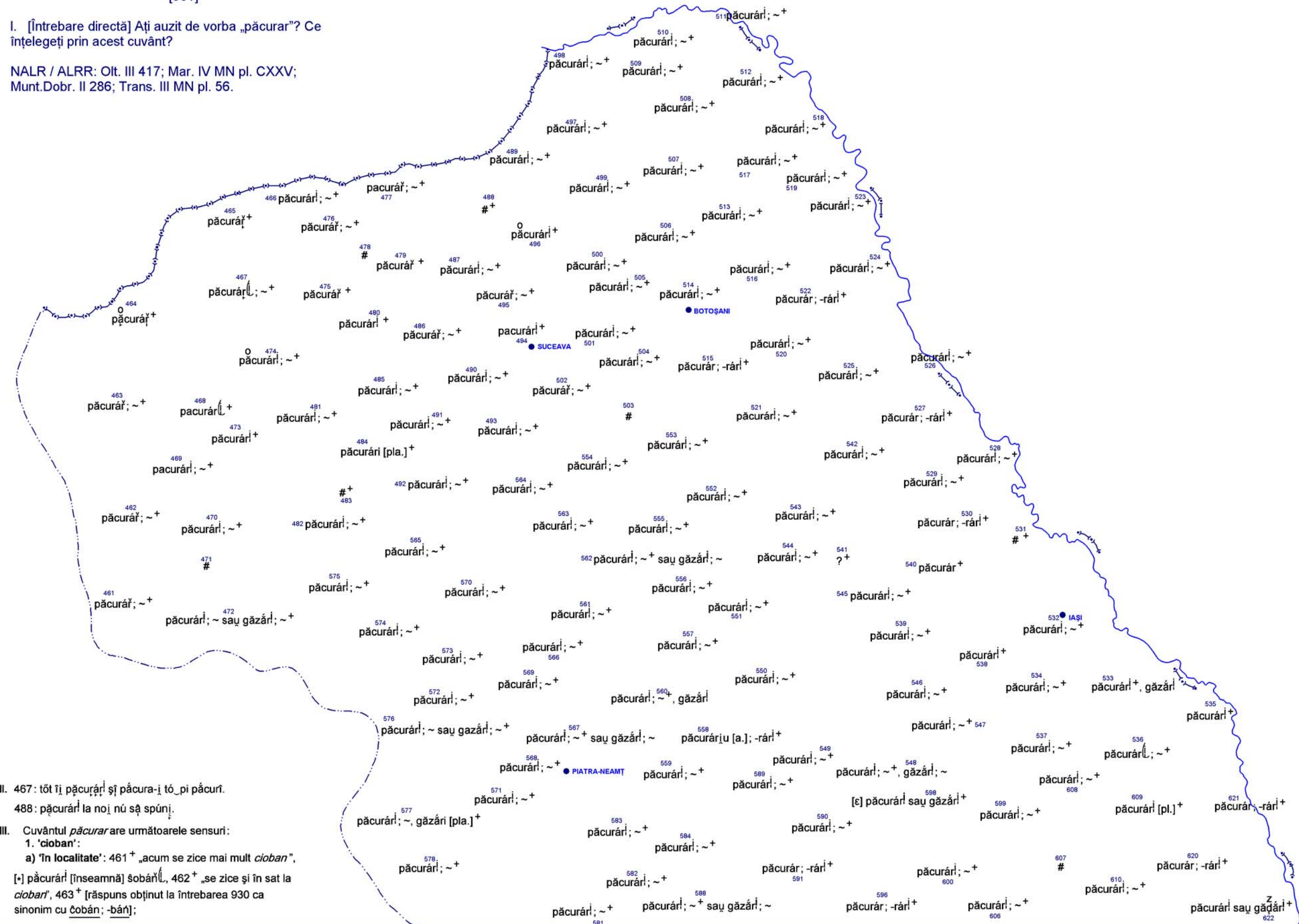
10

PĂCURAR, pl. „les sens du mot PĂCURAR”

[931]

I. [Întrebare directă] Ați auzit de vorba „păcurar”? Ce înțelegeți prin acest cuvânt?

NALR / ALRR: Olt. III 417; Mar. IV MN pl. CXXV;
Munt.Dobr. II 286; Trans. III MN pl. 56.

II. 467: *tôt ți păcurâr!* și *păcura-i tó_pi păcur!*.

488: *păcurâr!* la noi nù sâ spúnj.

III. Cuvântul *păcurar* are următoarele sensuri:

1. 'cioban':

a) 'în localitate': 461+ „acum se zice mai mult *cioban*”,

[+] *păcurâr!* [înseamnă] șobâr!l, 462+ „se zice și în sat la *cioban*”, 463+ [răspuns obținut la întrebarea 930 ca sinonim cu *șobân*; -bâr!];

b) 'în alte părți': 464⁺ „în Maramureș”, 466⁺ „în Maramureș”; [•], [D] pacurăř [este] dořotărj[u cărj fáși dóřut, 468⁺ [II] [nu știe pe unde se zice; susține că] „la Ardeal se zice tot șobán”, 469⁺ la ardj[énj, 470⁺ „în Ardeal; în Dorna vin mulți ardeleni și vând brânză”, 472⁺ în ardj[ál, șobán, 474⁺ [inf. a auzit prin Ardeal], 475⁺ „în partea Ardealului”, 477⁺ „prin Ardeal”, 479⁺ „cam prin Oltenia”, 480⁺ „în Ardeal”, 481⁺ „în Ardeal”, 482⁺ numa-ncol pin ardj[ál, a i i șa șobán, 483⁺ în_pártea ardj[ářj; șobán, la noi, 484⁺ la sibj[u [treceau ciobanii de acolo prin sat, mergând spre Dunăre; de vreo zece ani nu mai vin], 485⁺ j[spúřni la ardj[ál la șobán, 486⁺ „în Ardeal”, 490⁺ „pe la Tg. Ocna; în Dobrogea [se zice] mocán”, 493⁺ [II] „prin Ardeal”, 494⁺ „la Ardeal, la Cluj”, 502⁺ „în Ardeal” [inf. a auzit pe la Alba-Iulia și în Dobrogea, la armată], 509⁺ șobénj di pi múnti, 516⁺ șobán la múnti, 522⁺ [inf. a auzit cuvântul de la bunicul său; în sat veneau ciobani din Ardeal], 531⁺ „la munte” tot șobán, 538⁺ „cioban în Transilvania”, 542⁺ în áltj párti pázăști Uólli, 544⁺ șobán în ardj[ál [inf. a făcut armata în Ardeal], 546⁺ șobán în áltj pářj, în ardj[ál, 549⁺ șobán în áltj pářj, 550⁺ în_párțja dobróři j-a spus pacurărj la șobán di_ăuř ci- j uřs ca cu păcurj, 551⁺ șobán în pártja múntiluj, 552⁺ șobán în ardj[ál, 555⁺ „în Oltenia” [inf. a auzit cuvântul la Caransebeș], 558⁺ la múnte- j șobán, 563⁺ „în Ardeal” [inf. a fost prin Ardeal în timpul războiului], 566⁺ „în alte locuri, cioban”, 568⁺ șobán în_pártea bucovinij..., 570⁺ „în Maramureș, la ciobani, pentru că au cămașa neagră ca păcura”, 571⁺ „cioban în Ardeal”, 575⁺ „în Ardeal, cioban”, 576⁺ în ardj[ál j[șobánu, 577⁺ „în Ardeal, ciobanii”, 578⁺ „în Banat [se spune] la cioban”, 579⁺ „în Ardeal, cioban”, 582⁺ la sibj[u j[spúřni la șobánj..., 586⁺ „cioban în Banat”, 603⁺ la pártja banátulu li spúřni la șobánj, 615⁺ „la oi, la porci, în Ardeal”, 617⁺ „cioban la munte”, 628⁺ [inf. a auzit cuvântul de la sora ei, care trăiește în Banat], 642⁺ „în Ardeal”, 646⁺ „în Banat” [în 1947, inf. a stat vreo trei luni în Banat], 647⁺ „în alte părți”, 648⁺ [inf. a fost] „în bălți cu ciobani de la Sibiu”, 662⁺ [în Ardeal], 664⁺ „prin partea Banatului”, 665, 666⁺ „în partea Banatului”;

c) 'cunoscut din diverse surse': 545⁺ în cărț la șobán j[zjși așá, 554⁺ [inf. a auzit cuvântul cu acest sens la radio, în cantece], 602⁺ pi la rádij[u, la șobánj, prin pártja ardj[áluluj, 626⁺ „la aparat” [de radio], 633⁺ „la aparat: 'cioban', în Transilvania”;

d) 'baci': 468⁺ ar fi cam datătóřj[u di sámá piștj șobánj; „acuma nu se mai zice”, 573⁺ j[báșu;
2. 'negustor (ambulant) de păcură și petrol lampant' 465⁺ cărj vjnd păcura ?, 467⁺ cărj- adúć păcură ? [!]. [H] pacurărj, tot j[păcureř, 472⁺ gázărj, 473⁺ [V] nařtărj; ~, 475⁺ [R] [se zice la] dohotărj, 476⁺ [sinonim cu] dohotărj; ~, 480⁺ „cei care vin cu păcură de vândut”, 485⁺ „care aduc păcură de vânzare”, 486⁺ la d[dořotărj, 487⁺ „care merg cu păcură”, 489⁺ cărj vjnd păcură, 491⁺ „vinde păcură pentru draniță”, 493⁺ s- a j i ș_ cărj jmblá cu păcură, 495⁺ „umbla cu păcură, când erau căruțe cu osii de lemn”, 496⁺ așj cărj jmblá cu păcură, 497⁺ vjndi păcură, 498⁺ Uom cărj adúși păcură, 499⁺ cărj vin cu păcură, 500⁺ „oameni care vând păcură”, 501⁺ j[cărj jmbli cu păcurj,

504⁺ cărj dúși păcură, 505⁺ „om care vinde păcură”, 506⁺ cărj duc păcură, 507⁺ jmblá cu păcură, 508⁺ cărj cără păcură, 510⁺ cărj vjnd păcură, 511⁺ cărj scot păcură ș- o vjnd, 512⁺ cărj vjndi gáză, păcură, 513⁺ cărj vin cu păcură, 514⁺ „om care vinde păcură”, 515⁺ „om care vinde păcură”, 517⁺ cărj vjndi păcură, 518⁺ cărj jmblá cu păcură, 519⁺ Uom cărj vjndi păcură, 520⁺ cărj dau păcură, 521⁺ cărj Ujmblá cu păcură, 523⁺ vjndi păcură, 524⁺ „care vinde păcură”, 525⁺ cărj jmblá cu păcură, 526⁺ cărj vjnd păcură, 527⁺ „cel care vinde păcură”, 528⁺ Uom cărj vjndi păcură, 529⁺ vjnd păcură, 530⁺ cărj vjndi păcură, 532⁺ cărj dá păcură, 533⁺ „care vindeau gaz, păcură”, 534⁺ Uom cărj vjndi păcură, 535⁺ „care veneau cu păcură de vânzare de la Moinești”, 536⁺ „cel care umblă cu căruța cu păcură”, 537⁺ pi timpurj, „cei care umblau cu păcură”, 538⁺ „cel care vinde păcură”, 539⁺ cărj dúși păcură, 540⁺ „vanzător de păcură de la Bacău, Moinești”, 543⁺ cărj vjnd păcură, 547⁺ „care umblă cu păcură, [de la] bacj[u”, 548⁺ „care veneau înainte cu gaz și cu păcură”, 550⁺ așela căre umblă cu păcura, 553⁺ cărj vjndi păcură, 554⁺ „se zice la cei care veneau cu căruțele cu păcură înainte”, 556⁺ „oamenii care umblau și vindeau păcură prin sate”, 557⁺ Uon_ Uom cărj vjndi păcurj, 558⁺ pacurărj[u- j Uómu cărj vjni cu păcurj, 559⁺ Uómu cărj Ujmbli cu păcurj, 560, 561⁺ „oamenii care cărau păcura de la Bacău”, 562, 564⁺ „care umblă cu păcură prin sat”; vin ș- amú, 565⁺ „la cei care cară păcură”, 566⁺ „omul care umbla cu căruța cu păcură...”, 567⁺ „omul care venea înainte cu căruța cu păcură prin sat”, 568⁺ ... la noi j[eráj ș[[[a cu păcură, 569⁺ „oamenii de la Moinești care aduceau păcură”, 572⁺ „oamenii care veneau cu păcură”, 574⁺ „care umblau cu căruțele cu păcură”, 575⁺ „aici, cel care umblă cu păcură...”, 576, 577⁺ „... în țară, la șes, gázarii”, 578⁺ „la noi [se spune] la cel care umblă cu păcură...”, 580⁺ „vanzător ambulant de păcură”, 581⁺ „oameni care cărau păcură cu putina”, 582⁺ ... la noi j[vjnzătóřj di păcurj, 583⁺ „oameni care umblau cu păcură de uns căruțele”, 584⁺ „oameni care umblau cu căruțele cu păcură prin sat”, 586⁺ „... aici cel care vinde păcură”, 587⁺ așála cărj cărj păcurj, 588, 589⁺ „acela care umbla cu păcură”, 590⁺ „negustor ambulant de păcură”, 591⁺ „vanzători ambulánțj

de păcură”, 592⁺ „omul care umblă cu gaz, păcură”, 593⁺ „cei care umblă cu păcură”, 594⁺ gázărj cărj umbláj pi_ sátj, 595⁺ „negustor ambulant de păcură”, 596⁺ „gazarul, adică negustor ambulant de păcură”, 597⁺ „om care venea înainte cu carul cu păcură; veneau de la Moinești”, 598⁺ „[care] veneau cu păcură”, 599⁺ „vanzător de păcură, gaz, înainte de război; de la Moinești, județul Bacău”, 600⁺ „cei care veneau cu păcură de la Ploiești, de la Moinești”, 603⁺ ... la noi j[gázărj, 605⁺ „cei care umblă cu căruța cu păcură”, 606⁺ „cei care veneau de la Moinești și vindeau păcură”, 608⁺ „veneau înainte cu căruța cu păcură”, 609⁺ vjnéj cu păcurj niștj pacurărj, 610⁺ „care vinde păcură; vin de la măjnéșć”, 611⁺ „cel care vinde păcură”, 613⁺ „om care vinde păcură”, 614⁺ „vanzători ambulánțj de păcură”, 616⁺ „vinde păcură”, 617⁺ „cel care vinde păcură”, 618⁺ „care vin cu păcură, cu gaz”, 619⁺ „care umblă cu păcură de vânzare”, 620⁺ „care veneau de pe la Bacău cu păcură de vânzare”, 621⁺ „cei care vin cu păcură de la munte”, 622⁺ „veneau mai demult cu gaz și păcură de vânzare”, 623⁺ „cel care venea altădată cu păcură în sat”, 624⁺ „oameni care veneau cu gaz sau cu păcură; se chemau și gázărj; ~”, 625⁺ „om care aduce păcură cu căruța și o vinde”, 627⁺ „cel care vinde păcură; la oi nu există”, 630⁺ „cel care vindea păcură”, 631⁺ „venea cu căruța, cu păcură”, 632⁺ „cel ce vinde păcură”, 634⁺ „care umblă cu păcură”, 635⁺ „cel care vinde păcură”, 636⁺ „care umblă cu păcură”, 637⁺ „cel ce vinde păcură, gaz”, 638⁺ „cel ce vinde păcură”, 639⁺ „vindea

păcură, gaz”, 641⁺ „vinde păcură”, 643⁺ „cel ce vinde păcură”, 644⁺ „vinde păcură”, 645⁺ „vinde păcură; vin de la Moinești”, 647⁺ „vine cu păcură”, 649⁺ „vinde păcură”, 650⁺ „care vinde păcură”, 651⁺ „om ce vindea păcură prin sat”, 652⁺ „venea cu păcură prin sat”, 653⁺ „vinde păcură, gaz p[în_ sat”, 654⁺ „la păcură, vinde ~”, 655⁺ „care vând păcură”, 657⁺ „care vinde păcură”, 658⁺ „umbla, înainte, cu păcură”, 659⁺ „care umblă cu păcură”, 662⁺ „cei care vând păcură, de la Ploiești” [vin și acum, de prin Vrancea], 663⁺ „vindea păcură”, 667⁺ „umbla cu păcură, cu gaz”, 669⁺ „umbla cu păcură”, 670⁺ „care umblă cu păcură prin sat”;

3. 'muncitor care se ocupă cu extragerea păcurii din pământ' 511⁺ cărj scot păcură..., 585⁺ pi timpurj, cărj lucră la grok di păcurj, 601⁺ ... di la mojn[[[j;

4. 466⁺ dořotărj[u cărj fáși dóřut [unsoare obținută din coajă de mesteacăn];

5. 541⁺ străda pacurărj la j[[[;

6. #: 471, 478, 488⁺ la noi nu șá spúřj, 503, 604, 607, 629, 640, 660, 661, 668;

7.?: 492, 612, 656.

